

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSKK/21

T.C.
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas No. 2019/5522

Karar No. 2020/27

Tarihi: 13/01/2020

**● MEMUR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN
YETKİLERİNİ KULLANIRKEN İŞLEDİKLERİ
KUSURLARDAN DOĞAN TAZMİNAT DAVA-
LARININ İDARE ALEYHİNE AÇILMASININ
GEREKTİĞİ**

ÖZETİ 5510 sayılı Yasanın 21/son maddesinde yer alan “İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rüçû edilmez” Anayasanın 129/5 maddesinde “memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve Kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.” Davalı ...’in ... Belediyesi’ne ait itfaiye aracını kullanırken kaza yaptığı belirgin olan eldeki davada, davalının, vazifesi gereği görev yerine giderken kazanın meydana geldiği buna göre hakkında husumetten red kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisisi isabetsizdir.

Mahkemesi: Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi

Dava, rücu tazminat istemine ilişkindir.

Mahkemece, bozma ilamına uyularak ilamında belirtildiği şekilde davanın kısmen kabulüne, karar verilmiştir.

Hükmün, davacı Kurum ile davalılardan ... ve ... İmar San. Tic. Ltd. Şti. vekilleri ile ... tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteklerinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi. 22/08/2012 tarihinde meydana gelen trafik iş kazası nedeniyle hak sahiplerine bağlanan gelir ve yapılan ödemeler kesin olarak saptanamadığından fazlaya ilişkin istem ve hakları saklı kalmak kaydıyla kurum zararının tespiti ile bağlanan gelirin onay tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili için açılan iş bu davada, mahkemece bozma sonrası yapılan yargılama neticesinde, davanın kısmen kabulü ile, davacı kurum tarafından sigortalı ...'a bağlanan 52.190,17 TL peşin sermaye değerinin yarısı olan 26.095,08.-TL'nin davalı ... ve davalı ...'ın % 75 oranında kusurlu olmaları nedeniyle peşin sermaye değerinin yarısı olan 26.095,08 TL'nin % 75'i olan 19.571,11 TL'nin tashih onay tarihi olan 27/11/2013 tarihinden itibaren ve 363,00.TL cenaze giderinin yarısı olan 181,50 TL'nin davalı ...Ş. ve davalı ...'ın % 75 oranında kusurlu olmaları nedeniyle 181,50.-TL' nin %75' i olan 136,13.-TL'nin ödeme tarihi olan 08/01/2014 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalı ...Ş'den ve davalı ...'dan müştereken ve müteselsilen tahsilde tekerrür oluşturmayacak şekilde alınarak davacı tarafa verilmesine, davacı Kurum tarafından sigortalı ...'a bağlanan 52.190,17 TL peşin sermaye değerinin yarısı olan 26.095,08.-TL'nin davalılar ... ve İşvereni ... İmar Ltd. Şti.'nin % 25 oranında kusurlu olmaları nedeniyle, peşin sermaye değerinin yarısı olan 26.095,08 TL Kurum zararının % 25'i olan 6.523,77 TL'nin tashih onay tarihi olan 27/11/2013 tarihinden itibaren ve 363,00 TL cenaze giderinin yarısı olan 181,50.-TL'nin davalılar ... ve İşvereni ... İmar Ltd. Şti.'nin % 25 oranında kusurlu olmaları nedeniyle 181,50 TL'nin % 25'i olan 45,38.-TL'nin ödeme tarihi olan 08/01/2014 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte ... ve işvereni ... İmar Ltd. Şti.'den müştereken ve müteselsilen tahsilde tekerrür oluşturmayacak şekilde alınarak davacı tarafa verilmesine, Tedaş yönünden davanın reddine karar verilmiştir.

1-Davanın yasal dayanakları; işveren ve işveren vekili yönünden 5510 sayılı Kanunun 21/1. ve üçüncü kişiler yönünden ise, 5510 sayılı Kanunun 21/4. maddeleridir.

Davanın yasal dayanaklarından olan 5510 sayılı Kanunun 21. maddesinin 1. fıkrasında, iş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir davranışı sonucu meydana gelmişse,

Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamının, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettirileceği, 4. fıkrasında, iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle gerçekleşmişse, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısının, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edileceği belirtilmiştir.

Mahkemenin, Tedaş'ın kusurunun bulunmadığı yönündeki kabulü ile davalı ... ve ölen ...'ın kusur dağılımındaki kabulü yerinde ise de, bilirkişi raporunda işveren olarak kusur yüklenmeyen davalı ... San Tic Ltd. Şti. yönünden sadece işleten sıfatıyla kurum zararından sorumlu tutulması isabetsiz olmuştur. Rücuan tazminata konu kurum zararından sorumlu olmak için kusurun bulunması gerekmekte olup davalı işverene ise kusur yüklenmediği belirgin olduğundan yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırıdır.

2-Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 04.02.1948 gün ve 1948-10 esas, 1944-3 karar sayılı kararı uyarınca bozmadan sonra ıslah yapılması mümkün bulunmadığından ve Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 2015/1 Esas, 2016/1 Karar sayılı, 06.05.2016 tarihli kararında bozmadan sonra ıslah yapılması halinde davanın tamamen değiştirilmesi imkanı ortaya çıkacağı ve bunun da kargaşalara, bitmeyen davalara neden olacağı, bozma kararı sonrasında ıslah yapılamayacağı ve 04.02.1948 tarihli 1948/10 Esas,1944/3 Karar sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının değiştirilmesinin gerekmediği belirtildiğinden bozma sonrasında davacı Kurum tarafından ıslahla talep arttırılmış ise de mahkemece ıslahın kabul edilerek hüküm kurulması yerinde değildir.

Mahkemece, davanın kısmi dava açılmayacağından reddine dair verilen ilk hüküm dairesinde, 05.04.2016 günlü, 2015/806 Esas ve 2016/4958 Karar sayılı ilamı ile kısmi dava açılabileceği yönüyle bozulmuş olup bozma sonrası 19.03.2019 tarihinde yapılan ıslah ile artırılan miktarlar dikkate alınarak davanın kısmen kabulüne karar verilmesi isabetsizdir.

3-5510 sayılı Yasanın 21/son maddesinde yer alan “İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez”

Anayasanın 129/5 maddesinde "memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine

rücu edilmek kaydıyla ve Kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir."

Davalı ...'ın ... Belediyesi'ne ait itfaiye aracını kullanırken kaza yaptığı belirgin olan eldeki davada, davalının, vazifesi gereği görev yerine giderken kazanın meydana geldiği buna göre hakkında husumetten red kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisisi isabetsizdir.

Mahkemece, açıklanan bu maddi ve hukuki ilkeler gözetilmeksizin, eksik araştırma ve inceleme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davacı Kurum ile davalılardan ... ve ...İmar San. Tic. Ltd. Şti. vekilleri ile ...'ın bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davalılardan ... ile ... İmar San. Tic. Ltd. Şti. ve ...'e iadesine, 13/01/2020 gününde oybirliğiyle karar verildi.